

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Освітня програма: Сценічне мистецтво

Спеціальність: 026 Сценічне мистецтво

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 20 вересня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія українського театру
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	Кукуруза Надія Вікторівна
Контактний телефон викладача	+380951968302
E-mail викладача	nadiia.kukuruza.pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекційні, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	270 год., 9 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Очні групові
2. Анотація до курсу	
<p>Предмет «Історія українського театру» дає змогу студентам ознайомитися з творчими надбаннями українського театрального мистецтва, що сприятимуть всебічному розвитку творчої особистості, формуватимуть індивідуальне світобачення крізь призму осмислення і аналізу особливостей розвитку театрального мистецтва на теренах України XIX–XX ст., зокрема, його передвітоків (праукраїнський театр, театр доби Київської Русі, бароковий театр), періоду професіоналізації, діяльності Театру корифеїв. Вважаємо за потрібне приділити значну увагу діяльності режисера, творця і реформатора українського театрального мистецтва Леся Курбаса, який вводив в практику українського театру останні досягнення західноєвропейського театру. А отже навчальний курс передбачає детальне вивчення теоретичних і практичних надбань Курбаса, особливостей його постановок, методів виховання «березільського» актора, становлення під його орудою режисерської і сценографічної шкіл. Курс предмету відображає сучасний стан знань, дає найточнішу оцінку історії українського театру на сьогодні, тісно пов'язуючи її з історичними та соціальними аспектами. В курсі з «Історії українського театру» охоплено і розглянуто українське театральне мистецтво театру в контексті загального розвитку світового театру, також його компоненти, що охоплюють акторську гру (сценічне мовлення зокрема), театральний простір, драматургію, організацію постановок, музику, хореографію, сценічне оформлення, працю режисера, театральний менеджмент, критику і т. ін.</p>	
3. Мета і цілі курсу	
<p>Мета курсу – визначення місця і специфіки українського театрального мистецтва в системі мистецтв, основних етапів розвитку, його функцій і компонентів, особливостей творчої діяльності його найяскравіших репрезентантів, їхнього внеску у розвиток театру (драматурги, актори, режисери, реформатори у галузі українського театрального мистецтва та ін.).</p> <p>Завдання курсу: студенти повинні оволодіти необхідними знаннями, що полягають у вивченні основних етапів і напрямків розвитку українського театрального мистецтва, головних театральних жанрів і стилів, з функцією театру як виду мистецтва і його компонентами в українській культурі, з теоретичними надбаннями і практичною діяльністю видатних українських театральних діячів різних періодів. Студент також повинен бути обізнаним з актуальними проблемами розвитку сучасного театрального мистецтва.</p> <p>У зв'язку з тим, що вивчення історії театру охоплює тільки два семестри, теми, що стосуються драматургії, будуть детальніше вивчати на заняттях з предмету «Світова і українська драматургія». Це викликано прагненням уникнути дублювання курсів.</p> <p>Через обмеженість в часі частина матеріалу може викладатися у вигляді оглядових і настановчих лекцій, які будуть основою для самостійного вивчення студентами.</p> <p>Практичні заняття передбачають самостійне поглиблене опрацювання студентами окремих важливих аспектів з історії українського театрального мистецтва (узагальнено поданих в лекційному матеріалі), що полягають у детальнішому висвітленні й аналізі діяльності</p>	

практиків театру, їхнього безпосереднього внеску в розвиток театрального мистецтва.

4. Компетентності

Вивчення дисципліни «Історія зарубіжного театру» сприяє формуванню у студента таких фахових і загальних компетентностей:

Загальні компетентності:

- розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес;
- організувати власну діяльність, визначати методи і засоби виконання професійних завдань, оцінювати їхню ефективність і якість;
- вирішувати проблеми, оцінювати ризики і приймати рішення в нестандартних ситуаціях;
- здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного і особистісного розвитку;
- здатність до самостійного пошуку, опрацювання, аналізу й оцінки професійної інформації з використанням сучасних освітніх та інформаційних технологій;
- здатність володіти навичками в роботі з теоретичною та емпіричною науковою інформацією, а також здатність отримувати, розуміти, вивчати і критично аналізувати отриману інформацію;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вдосконалення професійної діяльності;
- самостійно визначати завдання професійного і особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати підвищення кваліфікації;
- орієнтуватися в умовах часткої зміни технологій в професійній діяльності
- навчатися виробляти професійні компетенції, що відповідають основним видам професійної діяльності:

Науково-теоретичні:

- демонструвати фаховий рівень використання отриманих знань в практичній діяльності;
- оперувати професійною термінологією історії та культурології, мистецтвознавства, базовим понятійно-категоріальним апаратом;
- володіти здатністю до узагальнення, критичного осмислення, порівняльного аналізу, систематизації отриманих знань з метою дальшого застосування в практичній діяльності;
- застосовувати набуті знання в роботі з драматургічним і теоретичним матеріалом;
- оперувати професійною термінологією, базовим понятійно-категоріальним апаратом;
- знати основні етапи розвитку українського театрального мистецтва, відповідні періоди зародження, розвиток жанрів і стилів в українському театрі;
- використовувати набуті знання у творчій мистецькій діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- володіти інформацією про головні факти і події українського театального процесу;
- вільно орієнтуватися у драматургічних і теоретичних надбаннях українського театального мистецтва;
- вільно орієнтуватися в жанрах і стилях театального мистецтва;
- оперувати театальною термінологією, поняттями і категоріями, що потрібні для розуміння і аналізу театального процесу, сценічної постановки, компонентів театру і т. ін.;
- співвідносити сучасні мистецькі події з історичними (зокрема, постановки класичної драматургії), виявляти їхню спільність і відмінність, аналізувати їхні витoki і впливи на сучасний театральний процес;
- вміти співвідносити еволюцію світового театального мистецтва та її вплив на розвиток українського театру

5. Результат навчання
Після завершення курсу студент

Знатиме:

основні етапи розвитку українського театрального мистецтва, головні факти і події з історії українського театру, творчість провідних діячів і драматургів українського театру, напрямки розвитку сучасного театрального процесу

Вмітиме:

користуватися категоріально-понятійним апаратом театрального мистецтва, що потрібно для розуміння й самостійного аналізу сучасного театрального процесу в Україні, здійснювати комплексний аналіз постановок в українських театрах (режисура, сценографія, акторська гра, музика і т. ін.)

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			30		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			30		
самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
III-IV	026 Сценічне мистецтво	2	Цикл професійної підготовки		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
I семестр					
Змістовий модуль I					
Витоки елементів театрального мистецтва: дохристиянські часи, театр доби Київської Русі (XII-XIII ст.), княжий театр, скомороший театр. Український бароковий театр (XVII-XVIII ст.). Шкільний театр. Теорія драми за Ф. Прокоповичем.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 8 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
I семестр					
Змістовий модуль II					
Передумови українського професійного театру (кінець XVII-XIX ст.). Кріпацький театр, антрепренерський театр, аматорський театр.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 8 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни

І. Котляревський. П'єси «Наталка Полтавка» і «Москаль-чарівник», як новий етап в історії розвитку українського театру. Г. Квітка- Основ'яненко. М. Щепкін як засновник реалістичної школи виконання на українській і російській сценах. Особливості акторської гри М. Щепкіна і К. Соленика. Т. Шевченко і театр. «Назар Стодоля»	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 8 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
І семестр Змістовий модуль III					
Український театр в Галичині (2 пол. XIX ст. – поч. XX ст.) Вистави Озаркевича в Коломиї. Діяльність театру «Руська бесіда у Львові (1864–1914). І. Франко як теоретик, історик театру, перекладач, театральний критик, рецензент і драматург.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 8 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
І семестр Змістовий модуль IV					
Становлення українського професійного театру. Театр корифеїв. Старицький М. П. – драматургія і театр. Кропивницький М. Л. – організатор театру, драматург, режисер, талановитий актор, театральний педагог, послідовник реформаторської діяльності М. Щепкіна.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 8 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
І. К. Карпенко-Карий.		1-27	2 л.,	Згідно з	Згідно з

як драматург, автор соціальних драм і комедій. Сценічна діяльність П. Саксаганського, М. Садовського, М. Заньковецької та їхніх сценічних партнерів.			2 п., 8 сам. роб.	системою оцінювання курсу	робочою програмою навчальної дисципліни
І семестр Змістовий модуль V					
Український театр на західноукраїнських землях 1 пол. ХХ ст. Гуцульський театр Г. Хоткевича (1910-1914), «Тернопільські театральні вечори» Л. Курбаса (1915-1917). Режисер О. Загаров і його концепція «європеїзації» української сцени. Драматична школа. В. Блавацький і театр «Заграва» (1933–1938).	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 8 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
Драматургія Лесі Українки, В. Винниченка, Олександра Олеся. М. Вороний як театральний критик.	Практичне заняття	1-27	2 л., 4 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
II семестр Змістовий модуль I					
Поетапне переформатування структури театральної справи першого двадцятиліття ХХ ст. Початок реформаторської діяльності Леся Курбаса в «Молодому театрі» (1917–1919). «Едіп-цар». «Різдвяний вертеп». «Шевченкова вистава». «Гайдамаки» як вияв художньої ідеології «епічного театру».	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни

II семестр					
Змістовий модуль II					
Кийдрамте (1920–1921). Організація студійної роботи. МОБ (1922–1926). Перша українська сценографічна школа В. Меллера. «Газ» Кайзера. «Джиммі Гігінс» Сінклера. «Макбет» Шекспіра. Ф. Лопатинський як адепт циркізації театру («Пошилися в дурні»). Березільський актор: рівень техніки і мистецький універсалізм. Перехід від «театру впливу» до «театру вияву».	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
II семестр					
Змістовий модуль III					
Харківський період «Березоля» (1926–1934). В. Інкіжинов як режисер іншої мистецької школи «Мікадо» перша оперета на українській сцені. Вистави-ревію «Алло, на хвилі 477», «Чотири Чемберлени»	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
«Мина Мазайло», «Народний Малахій», «Маклена Граса» М. Куліша. Диктатура І. Микитенка. Поглиблення протиріч між «Березолем» і радянською владою. Актори і режисери «Березоля»	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
II семестр					
Змістовий модуль IV					

Утвердження основ соціалістичного реалізму в театральному мистецтві (кінець 1930-х років). Діяльність Г. Юри. Театр у період Другої світової війни. «Гамлет» Шекспіра в постановці Й. Гірняка. Творча діяльність українських театральних митців у діаспорі.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
Український театр в добу “шістдесятництва”: репертуар, режисери, актори. Український театр 1970–1980-х років. Український театр кінця 1980-х – 1990-х рр. у процесі державотворення. ТанDEM Данченко – Ступка.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
II семестр					
Змістовий модуль V					
Нова хвиля молодого української режисури 1990-х: А. Жолдак, Д. Богомазов, В. Більченко А. Віднянський, Д. Богомазов та ін.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
Українські театри початку 2000-х років. Сучасні театральні діячі України. Сучасна українська драматургія. Фестивальний контекст.	Лекція і практичне заняття	1-27	2 л., 2 п., 7,5 сам. роб.	Згідно з системою оцінювання курсу	Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника і Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів. Поточний контроль та оцінювання проводиться безпосередньо на практичних заняттях.				

	Оцінювання курсу здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Поточне тестування – 50 балів; Виконання індивідуального завдання – 50 балів; Семестрова оцінка визначається як середнє арифметичне поточного тестування й виконання індивідуального завдання
Лекційні і практичні заняття	Презентація, лекції, доповіді, лекції-дискусії
Самостійна робота	Для самостійної роботи студентів пропонуємо опрацювання додаткової літератури з питань курсу, знайомство з Інтернет-ресурсами згідно з темами змістових модулів
Вимоги до індивідуальних завдань самостійної роботи	Самостійне індивідуальне творче завдання передбачає підготовку рефератів-доповідей, рефератів-оглядів і (за бажанням) підготовку презентації за обраною темою: Варіант I. Творча біографія окремих діячів українського театру ХХ–ХХІ ст. (режисери, сценографи, композитори і т. ін.); Варіант II. Творчість відомих театральних акторів, театральних династій. Варіант III. Теоретики і практики театру

8. Політика курсу

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Історія українського театру» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 026 Сценічне мистецтво. Предмет вивчення навчальної дисципліни – етапи розвитку українського театру, його жанри і стилі, функції в українській культурі, компоненти, що охоплюють акторську гру, театральний простір, тексти (усні й письмові), драматургію, організацію постановок, музику, хореографію, режисерську працю, театральну критику і т. ін.

Завдання навчальної дисципліни «Історія українського театру» передбачають підготовку майбутнього фахівця за спеціальністю 026 Сценічне мистецтво», тому невід’ємно пов’язані з іншими дисциплінами, що передбачені навчальним планом.

Міждисциплінарні зв’язки: Дисципліна «Історія українського театру» пов’язана з дисциплінами «Світова і українська драматургія», «Історія сценічних мистецтв», «Історія українського театру», «Акторська майстерність і основи режисури», «Сценічна мова», «Робота актора на радіо і ТБ».

Тематичний план курсу згрупований за історичними критеріями. У першому-п’ятому змістових модулях I семестру студенти вивчають історію українського театру У першому-п’ятому модулях: від передвітоків до 1 пол. ХХ ст. (Театр в Галичині), у першому-п’ятому модулях II семестру: творчість режисера Леся Курбаса – розвиток українського театру ХХІ ст.

Студентам пропонувано самостійний вибір теми рефератів-доповідей, рефератів-оглядів для здійснення індивідуального самостійного завдання, що дає змогу детальнішого аналізу окремих сторінок історії. Вивчення курсу завершить підведення підсумків у формі іспиту (I семестр), що їх виставляють за результатами поточного контролю на практичних заняттях, виконанням індивідуальних самостійних завдань, пов’язаних із використанням набутих знань і вмінь, а також тестових завдань. Підсумкове оцінювання знань (II семестр) супроводжується усним опитуванням чи перевіркою практичних навичок, виконанням тестових завдань, що відображають ступінь засвоєння студентами курсу навчальної дисципліни.

Академічна доброчесність: Очікується, що бакалаври дотримуватимуться принципів академічної доброчесності, усвідомлюватимуть наслідки її порушення, що визначено Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять. Відвідування занять – важливий складник навчання. Пропуски

занять відпрацьовують в обов'язковому порядку шляхом усних відповідей, виконання тестів та індивідуальних самостійних завдань.

Програму навчальної дисципліни складено з таких змістових модулів:

- Передвитоки українського театру. Шкільний театр
- Період професіоналізації українського театру
- Український театр в Галичині (2 пол. XIX ст. – поч. XX ст.)
- Театр корифеїв
- Український театр в Галичині 1 пол. XX ст.
- Лесь Курбас і «Молодий театр»
- Лесь Курбас: «Кийдрамте» і МОБ
- Лесь Курбас: харківський період «Березоля»
- Український театр середини XX ст. (1930-1950 рр.)
- Український театр 2 пол. XX – XXI ст.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин (62 – аудиторна робота, 118 – самостійна робота), 6 кредитів ECTS.

9. Рекомендова література

Основна література:

1. Антонович Дмитро. Триста років українського театру 1619–1919 Львів : ЛНУ, 2001. 271 с.
2. Боньковська Олена Олегівна Львівський театр товариства «Українська бесіда» 1915–1924. Львів : Літопис. 2003. 342 с.
3. Борщаговський О. Шевченко і театр. Харків : Мистецтво, 1941. 175 с.
4. Бурлуцький А. Українське сценічне мовлення в драматичному театрі – від джерел до сьогодення. Монографія. О. : Астропринт, 2011, 212 с.
5. Василько В. Микола Садовський та його театр. К. : Держвид-во образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1962. 194 с.
6. Веселовська Г. Сучасне театральне мистецтво: навч. посібник. Київ, 2014. 142 с.
7. Веселовська Г. І. Український театральний авангард. Київ: Фенікс, 2010. 392 с.
8. Волицька І. В. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат кінця XIX–початку XX ст. : монографія; АН України, Ін-т народознавства. Київ: Наук. думка, 1992. 139 с.
9. Вороний, М. Український театр під час революції. Театр і драма: зб. критич. ст. з обсягу театр. мистецтва і драм. літ. Київ: Волосожар, 1913. С. 293–304.
10. Гайдабура, В. Сценічне мистецтво в Україні періоду німецько-фашистської окупації (1941-1944). Український театр XX століття : монографія. Київ: ЛДЛ, 2003. С. 321–341.
11. Гринишина М. Театральна культура рубежу XIX–XX століть: реалізм, дискурс. Київ: Фенікс, 2013. 343 с.
12. Гринишина, М. Український театральний абсурдизм 1980-х – 1990-х років: Нариси з історії театального мистецтва України XX століття. Київ: Інтертехнологія, 2006. С. 867–887.
13. Григор Лужницький: Український театр. Наукові праці, статті. Рецензії: Збірник праць. Львів, 2004. Т. 1. Наукові праці. 344 с.
14. Григор Лужницький: Український театр. Наукові праці, статті. Рецензії: Збірник праць. Львів, 2004. Т. 2. Статті, рецензії. 360 с.
15. Гринишина М. О. Театральна культура рубежу XIX–XX століть: Реалізм. К.: Фенікс, 2013. 344 с.
16. Дурилін С. М. Марія Заньковецька. Життя і творчість. К. : Мистецтво, 1955. 518 с.
17. Історія українського театру: У 3 т./ НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського; редкол. : Г. А. Скрипник (голова) та ін. К. : 2009.
18. Кисіль О. Український театр : попул. нарис історії укр. театру. К. : Книгоспілка, 1925. 178 с.

19. Курбас Л. Березіль: із творчої спадщини. Упоряд. та авт. прим. М. Г. Лабінський. Київ: Дніпро, 1988. 530 с.
20. Курбас Лесь. Філософія театру. Харків-Київ : Видавець Олександр Савчук ; Видавництво «Основи», 2022. 920 с.
21. Максименко С. Український театр у Львові в період німецької окупації (1941–1944). Львів, 2015. 328 с.
22. Матеріали до історії українського театру. Від витоків до початку ХХ століття / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. 280 с.
23. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця ХІХ ст.). Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019, 356 с.
24. Старовинний український театр : Моногр. / Л. А. Софронова; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2004. 336 с.
25. Український театр ХХ століття. Редкол. Н. Корнієнко та ін. Київ : ЛДЛ, 2003. 512 с.
26. Чарнецький С. Історія українського театру в Галичині. Нариси, статті, матеріали, світлини. Львів: Літопис, 2014. 584 с.
27. Чорний С. Український театр і драматургія. Мюнхен; Нью-Йорк, 1980. 470 с.

Додаткова література:

28. Український театр, 1970–2014 : сист. покажч. змісту журн. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Київ, 2017. 400 с.
29. Бобошко Ю. М. Режисер Лесь Курбас К. : Мистецтво, 1987. 197 с.
30. Василенко Р. Життя в гримі та без (шляхами діаспори): мемуари, поезії, публіцистика. 12 К. : Рада, 1999. 628 с.
31. Вишня О. Театр – це велике знаряддя. Київ : Саміт-книга, 2020. 448 с.
32. Вергеліс О. Українська драма: епізоди. Київ : Радуга, 2016. 455 с.
33. Веселовська Г. І. Український театральний авангард : монографія. К. : Фенікс, 2010. 368 с.
34. Гайдабура В. Летючий корабель Лідії Крушельницької. К. : Факт, 2006. 280 с.
35. Гайдабура В. Театр між Гітлером і Сталіним : Україна. 1941–1944. Долі митців. К. : Факт, 2004. – 318 с.
36. Гайдабура В. Театр, розвіяний по світу. К. : ВД КМА, 2013. 324 с.
37. Гірняк Й. Спомини. Харків : Видавець Олександр Савчук, 2022. 512 с.
38. Гринишина М. О. Театральна культура рубежу ХІХ–ХХ століть: Реалізм. Дискурс. К. : Фенікс, 2013. 344 с.
39. Гринишина М. Театр української драматургії: Сучасна та класична українська п'єса на сценах театрів у 1930-х роках. Київ: Інтертехнологія, 2006. 283 с.
40. Життя і творчість Леся Курбаса. Львів ; Київ ; Харків : Літопис, 2012. 656 с.
41. Залеська Онишкевич Лариса М. Л. Текст і гра. Модерна українська драма. Львів: Літопис, 2009. 472 с.
42. Клековкін О. THEATRICA : АНТИТЕАТР / Ідеї. Винаходи. Форми: хронолексикон. Київ: Арт Економі, 2012. 800 с.
43. Клековкін О. Ю. THEATRICA: Лексикон. К. : Фенікс, 2012. 800 с.
44. Козак Б. М. Театральні відлуння. Львів : Ліга-Прес, 2010. 452 с.
45. Коломієць Р. Пристрасті за Богданом. Х. : Факт, 2006. 416 с.
46. Корнієнко Н. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика. Спроба нелінійності. К. : Національний центр театального мистецтва ім. Леся Курбаса, 2008. 246 с.
47. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. К. : Факт, 1998. 469 с.
48. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук. (Картини

- світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). К. : Факт, 2000. 160 с.
49. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук: Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз. К. : Факт, 2000.160 с.
50. Кукуруза Н. Літературна композиція: від задуму до сценічного втілення: навч. посіб. до розділу з курсу «сценічна мова». Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2011. 288 с.
51. Малютіна Н. П. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ століття: аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса: Астропринт, 2006. 351с.
52. Підлужна А. Щаслива самотність актриси. Лариса Кадирова = *Szczęśliwa samotność aktorki X.* ; К. ; Вроцлав, 2013. 200 с.
53. Пилипчук. Р. Український професіональний театр в Галичині. Київ : Криниця, 2015. 512 с.
54. Ревуцький В. В орбіті світового театру : [про актора та режисера Володимира Блавацького] К. : Коць М. П., 1995. 245 с.
55. Ревуцький В. Нескорені березільці Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська Нью-Йорк : Об'єднання українських письменників «Слово», 1985. 201 с.
56. Софронова Л. Старовинний український театр. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2004. 336 с.
57. Станішевський, Ю. Український театр кінця ХІХ – початку ХХ століть: проблеми синтетичної природи і становлення національного режисерського мистецтва. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. Київ: Інтертехнологія, 2006. С. 11–82.
58. Станішевський, Ю. Український театр у перші повоєнні десятиліття. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. Київ : Інтертехнологія, 2006. С. 501–532.
59. Тарахан-Бережа З. П. «Заворожи мені, волхве...» : Тарас Шевченко і Михайло Щепкін. К. : Мистецтво, 2012. 353 с.
60. Український драматичний театр: Нариси історії в 2-ох томах. Т.2 . К. : АН УРСР,1959. 647 с.
61. Український драматичний театр: Нариси історії в 2-ох томах.Т.1 . К. : АН УРСР,1967. 515 с.
62. «Український театр», 1970–2014 : сист. покажч. змісту журн. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Київ, 2017. 400 с.
63. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. К.: Фенікс, 2012. 944 с.
64. Франко І. Я. До історії українського вертепу ХVІІІ в. // Зібрання творів у 50-ти томах. Т. 36. К. : Наукова думка, 1982. С. 170–210.
65. Чарнецький С. М. Нарис історії українського театру в Галичині. Третє видання / [упорядкув. Грицан А. В.; вступ. Сл. А. Грицана, С. Хороба]. – Івано-Франківськ : «Місто-НВ», 2012. – 344 с.
66. Хороб С. Сторінки історії української драматургії кінця ХІХ – початку ХХ століття. Івано-Франківськ Місто НВ, 2018. 236 с.
67. Хороб С. Українська драматургія: кризь виміри часу (Теоретичні та істориколітературні аспекти драми): Збірник статей: Наукове видання. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999. 200 с. 21. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ. 2002. 412 с.
68. Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехресті епох.: зб. ст.: У 2 т. К. : Наука, 2002 . Т. 1, 2002. 182 с.
69. Черкашин Р. Ми – березільці: театральні спогади-роздуми. Х. : Акта, 2008. 347 с. Інтернет-джерела <https://elib.nlu.org.ua/collection.html?id=41> diasporiana.org.ua.

Відеоматеріали, портали, електронні бібліотеки, каталоги :

- Український шекспірівський портал
<https://shakespeare.znu.edu.ua/uk/>

- Театр в електронній бібліотеці «Культура України»
<https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=2091>
- Театр Корифеїв: фундатори, актори, значення, історія
<https://www.youtube.com/watch?v=TI2IEwT5dBA>
- Український театр: від кози до постдрами
https://www.youtube.com/playlist?list=PLtj25ZLjRgOu_fyjVxa1nnr1YDIkzI9Ym
- Український театр зараз і в майбутньому
https://www.youtube.com/playlist?list=PLtj25ZLjRgOu_fyjVxa1nnr1YDIkzI9Ym
- Що треба знати про театр корифеїв
<https://www.youtube.com/watch?v=9FL6yK0jKTA>
- Український театр абсурду. Хто такий Ігор Костецький?
<https://www.youtube.com/watch?v=Vepf6ykcT7Q>
- КОНТАКТ TV: «Ochyma kultury» (Marko Robert Stech) (серія передач про діячів українського театрального мистецтва)
<https://www.youtube.com/watch?v=nCfC6j2V5Cw>
- НСТДУ. Театральний архів
<https://theatre.com.ua/>
- Діаспоріана. Мистецтво
<https://diasporiana.org.ua/category/mistetstvo/>
- Театр 360 градусів
<https://www.theatre360.com.ua/#team>
- <http://www.t-fishing.co.ua/preview/mozhlyvosti-na-portali/>
- Театральна культура Прикарпаття періоду Незалежності:
<https://lib.if.ua/publish2006/teatr.html>

Доцент _____ **Кукуруза Н. В.**